

Reguleringsmyndigheten
for energi

KLAGENEMNDSSEKRETARIATET
(KNS)

Postboks 511 sentrum
5805 BERGEN

Vår dato: 26.06.2026

Vår ref.: 202408802-16 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klage på RMEs vedtak av 13. februar 2026 til energiklagenemnda for endelig avgjørelse

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har mottatt en klage fra Statnett SF (heretter klager) på vårt vedtak av 13. februar 2026. Klagen gjelder RMEs vedtak i tilsyn med Statnetts praktisering av tilknytningsplikten, plikten til å kreve anleggsbidrag og plikten til å kreve betalt for nettutredninger.

Klagen er sendt til RME innenfor klagefristen og oppfyller øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. RME har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi vurderer at klagen ikke gir grunnlag for endring av vårt vedtak. Klagen oversendes derfor til Energiklagenemnda for endelig avgjørelse.

1 Bakgrunn for saken

Saken gjelder tilsyn med Statnetts praktisering av tilknytningsplikten, plikten til å kreve anleggsbidrag og plikten til å ta betalt for nettutredninger. Klagen gjelder hvordan «utløst»-kriteriet for plikten til å kreve anleggsbidrag og betaling for nettutredninger skal forstås.

2 Vårt vedtak

I brev av 13. februar 2026 fattet vi følgende vedtak:

RME fatter følgende vedtak:

- Statnett legger ikke planer for kapasitetsøkning som imøtekommer dagens etterspørsel etter kapasitet i område Midt uten ugrunnet opphold, i strid med NEM § 3-2 fjerde ledd.*
- Statnett legger ikke frem forsvarlig og veiledende tidsplaner for nettilknytning for kunder som står i kapasitetskø i område i område Midt, i strid med NEM § 3-2 fjerde ledd.*
- Statnett har ikke dokumentert at de inngår avtaler om nettutredninger med kunder i område Midt, i strid med forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-5.*

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigheten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

For å gjenopprette lovlig tilstand pålegger RME følgende:

1. Statnett skal dokumentere overfor RME at de har startet utredning av konsepter som omfatter nødvendige tiltak for å gi tilstrekkelig kapasitet for å imøtekomme alle modne forespørsler i kapasitetskø i område Midt. Aktuelle tiltak kan være både nettinvesteringer, og driftstiltak som revurdering av DF-kriterier, økt bruk av forbruksfleksibilitet m.m. Statnett skal gi anslag på hvor mye kapasitet tiltakene kan bidra med.

Fristen for retting er 1. desember 2026.

2. Statnett skal dokumentere overfor RME at de har gitt direktekunder og underliggende nettselskap (bestillere) forsvarlige og veiledende tidsplaner for nettilknytning av kunder i kapasitetskø område Midt. Hver forsvarlige og veiledende tidsplan skal – om netttiltak er nødvendig – inneholde forventet tidspunkt for melding og forventet tidspunkt for konsesjonssøknad, i tillegg til forventet tidspunkt for tilknytning av kunden, i tråd med minimumskravene etter forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 3-2 fjerde ledd andre punktum.

Fristen for retting er 1. desember 2026.

3. Statnett skal dokumentere overfor RME at Statnett har inngått avtaler om nettutredninger med kunder som venter i Statnetts i område Midt, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer §§ 17-5 tredje ledd jf. § 17-5 femte ledd bokstav c. Dersom det ikke er inngått avtaler i enkelte tilfeller skal dette begrunnes.

Frist for retting er 1. desember 2026.

Hjemmel for påleggene om retting er forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 8-1 og forskrift for omsetningskonsesjonærer § 18-1.

RME varsler at vi vurderer å fatte følgende vedtak:

For det tilfellet at våre pålegg om retting ikke blir oppfylt innen rettefristens utløp, vil RME vurdere å ilegge løpende tvangsmulkt fram til forholdet er rettet, jf. energiloven § 10-3, første ledd og forskrift om nettregulering og energimarkedet § 8-2. Tvangsmulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig.

Vi viser til vedtaket av 13. februar 2026 for bakgrunn og begrunnelse for vår avgjørelse.

3 Klagen

Vi forstår at klagen gjelder punkt 3 i vedtaket.

Klager har anført at de mener punkt 3 i vedtaket bygger på en feil forståelse av regelverket. Klager anfører at utredningskostnader og anleggsbidrag bare kan kreves for tiltak i nettet som er nødvendige og utløst av kundens forespørsel, og at det ikke alene er tilstrekkelig at kunden er avhengig av tiltaket.

Klager har i tillegg anført at forståelsen av utløst-kriteriet har prinsipiell betydning for alle saker om betaling for nettutredninger og anleggsbidrag. Klager ønsker derfor en rettslig avklaring før omlegging av praksis for alle tilknytningssaker.

3.1 Om utløst-kriteriet

Klager anfører at de er uenige i RMEs tolkning av utløst-kriteriet, og mener denne går lengre enn det forskriftsbestemmelsene åpner for. Klager anfører at en naturlig forståelse av ordlyden *utløst* må forstås slik at investeringen påvirkes av kunden, enten i tid eller omfang. Klager viser videre til at et vesentlig hensyn bak reglene om anleggsbidrag er å gi et prissignal til kunden som ønsker nettkapasitet. Dersom nettselskapet hadde bygget nettanlegget på samme tid og i samme omfang selv uten konkrete enkeltkunder slår ikke dette hensynet til.

Klager viser til at endringene i anleggsbidragsreglene som ble innført i 2019 har gjort utløst-kriteriet spesielt viktig for å skille mellom tiltak i masket nett som er anleggsbidragspliktige og ikke. Klager anfører videre at fra kundens side har kriteriet medført en sikkerhet for at de ikke må betale for fellesanlegg som uansett ville blitt bygget.

Statnett mener denne saken har tilsvarende betydning for alle andre nettselskap og at det derfor bør vurderes om andre nettselskap skal få uttale seg i saken.

4 RMEs vurdering av klagesaken

Det følger av forvaltningsloven § 33 annet ledd at RME kan oppheve eller endre et vedtak dersom vi finner klagen begrunnet. Hvis vi ikke finner grunnlag for å oppheve eller endre vedtaket, skal klagen oversendes til Energiklagenemnda for endelig avgjørelse.

RME kan ikke se at klager har kommet med noen nye saksopplysninger eller anførsler.

4.1 Om klagerett

Klagen gjelder hvordan utløst-kriteriet forplikten til å kreve anleggsbidrag og betaling for nettutredninger skal forstås.

Vedtaket punkt 3 gjelder kun betaling for nettutredninger. RME har ikke gitt avvik for brudd på plikten til å kreve anleggsbidrag, men vi ga en anmerkning om at Statnett ville komme til å bryte regelverket dersom de opprettholdt sin praktisering av anleggsbidragsregelverket. Begrunnelsen for at RME ikke fattet vedtak om brudd (avvik) er at vi vurderte at siste mulige tidspunkt for å kreve anleggsbidrag fra kunder ikke var passert for de netttiltakene som ble vurdert i tilsynet. Som en konsekvens av dette var det ikke grunnlag for å gi avvik på varsel- eller vedtakstidspunktet. I stedet ble det gitt anmerkning for dette forholdet.

RME har vurdert at vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt. Det er på det rene at klagen gjelder et enkeltvedtak, ble fremsatt før utløpet av den forlengede klagefristen, og at den oppfylder kravene til form og innhold for øvrig. Klagen gjelder eksplisitt vedtaks punkt nr. 3 og det tilhørende pålegget om retting, men RME oppfatter at det klager i realiteten har påklaget er vår lovtolkning av utløst-vilkåret i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 16-1.

Det er ikke helt åpenbart at klager kan klage på RMEs lovtolkning når det ikke er knyttet til selve vedtaket. Når RME likevel har kommet til at klager kan klage på tolkningen av utløst-vilkåret, er det fordi dette er inntatt i begrunnelsen for vedtaket og fordi utredningskostnader og anleggsbidrag har en direkte og innbyrdes sammenheng. Vi viser i den forbindelse til Energiklagenemndas [avgjørelse](#) av 22. august 2022 (2022/0594). RME har også vektlagt at det er ønskelig å få en avklaring av dette spørsmålet.

4.2 RMEs kommentarer til klagers anførsel om feil forståelse av utløst-kriteriet

Våre vurderinger knyttet til utløservilkåret og når plikten til å kreve anleggsbidrag oppstår er redegjort for i kapittel 2.1.3.4 i revisjonsrapporten og i vedtakets kapittel 4.2. Vi vil her gå nærmere inn på klagers anførsler om at RME har lagt til grunn feil forståelse av utløst-kriteriet.

Klager mener at det må innfortolkes et «utløst-vilkår» også for utredningskostnader etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-5. Vi redegjør først for betaling for nettutredninger og deretter for hvordan vi mener utløst-kriteriet i reglene om anleggsbidrag skal forstås.

4.2.1 Betaling for nettutredninger

Når det skal tas utredningskostnader og hvilke utredningskostnader som skal inngå følger av § 17-5 første og tredje ledd. Bestemmelsen første ledd lyder: «*Nettselskapet skal vederlagsfritt avklare om det er driftsmessig forsvarlig å etterkomme kundens bestilling, når effektbehov og lokalisering er rimelig avklart.*» Og tredje ledd lyder: «*Nettselskapet skal ta betalt fra kunden for videre utredninger og utarbeidelse av konsesjonssøknad. Kunden skal dekke en forholdsmessig andel av kostnadene. Kostnadene skal være basert på selvkost.*»

Nettselskapet skal vederlagsfritt avklare om det er driftsmessig forsvarlig å etterkomme kundens ønske om tilknytning eller økt kapasitet. Dersom det blir vurdert driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden, innebærer det at kundens forespørsel kan innvilges uten noen videre utredning. Det skal dermed heller ikke kreves utredningskostnader etter § 17-5. Er det derimot ikke driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden i eksisterende nett, vil det som regel være behov for videre utredninger og utarbeidelse av konsesjonssøknad. Det er disse utredningene som det skal tas betalt for av kunde etter § 17-5.

Driftsmessig forsvarlig-vurderingen i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-5 første ledd må ta utgangspunkt i nettanleggene slik de er. Det betyr at nettselskapene «skal ta betalt fra kunden for videre utredninger og utarbeidelse av konsesjonssøknad» når det ikke er driftsmessig forsvarlig å etterkomme kundens bestilling slik nettet er på forespørselstidspunktet, etter at nettselskapets eksisterende forpliktelser er hensyntatt. Det gjelder selv om nettselskapet allerede har begynt planlegging av tiltak som – dersom de gjennomføres – kan medføre at kunden kan tilknyttes. Det er derfor ikke et krav at kunden har utløst selve utredningen så lenge det er nødvendig med videre utredning og/eller konsesjonssøknad for å kunne tilknytte kunden. RME er derfor uenige med Statnett i at det skal innfortolkes et utløservilkår i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-5. Vår vurdering er at nettselskap – gitt at det er vurdert ikke driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning slik nettet er – skal ta betalt fra kunden for videre nettutredninger selv om utredninger allerede er påstartet før kundens forespørsel.

4.2.2 Anleggsbidrag

RMEs vurdering av utløservilkåret i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 16-1

Vi oppfatter at klager er enig i at det er en absolutt forutsetning for å kunne kreve anleggsbidrag etter § 16-1 første ledd at det ikke er driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden i eksisterende nett. Uenigheten slik vi vurderer klagen er at klager mener at det er forskjell mellom tiltak som er nødvendig for å tilknytte kunden, og når kunden faktisk er den som utløser tiltak i nettet. Klager mener ordlyden *utløst* må forstås slik at investeringen påvirkes av kunden, enten i tid eller omfang. Klager mener et tiltak bare er utløst av kunden dersom i) tiltaket ikke ville ha blitt gjennomført uten kunden, ii) klager ville ha gjennomført et mindre tiltak uten kunden, eller iii) klager ville ikke ha gjennomført tiltaket på det aktuelle tidspunktet uten kunden. Klager mener at hvis nettselskapet hadde bygget nettanlegget på samme tid og i samme omfang selv uten konkrete enkeltkunder, slår ikke utløserkriteriet i § 16-1 første ledd til.

RME mener Statnett ser på begrepet «utløst» uten å se det i sammenheng med resten av bestemmelsen og formålet med forskriftsendringen i 2019. RME mener ordlyden må sees i sammenheng med at det i 2019 gikk fra å kun være tillatt å kreve anleggsbidrag i masket nett i ekstraordinære tilfeller, til å bli en plikt til å kreve anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett.

Forskrift for omsetningskonsesjonærer § 16-10 gir særregler for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett. Det følger av første ledd at kunder med samlet avtalt kapasitet under 1 MW ikke skal betale anleggsbidrag for investeringer i regional- og transmisjonsnett. Dette oppstiller en lav terskel for hvilke kunder bestemmelsen er ment å treffe, altså kunder med samlet avtalt kapasitet større enn eller lik 1 MW. RME legger til grunn at enkeltforespørsler ned mot 1 MW sjelden vil påvirke omfang av eller tidspunkt for transmisjonsnettinvesteringer. Derimot inngår en aggregert etterspørsel – og forventning om fremtidig utvikling – i beslutningsgrunnlaget for hva som blir utredet, konsesjonssøkt og gjennomført.

Videre sier andre ledd at kostnadsgrunnlaget for investeringer i anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett skal multipliseres med en reduksjonsfaktor lik 0,5. Reduksjonsfaktoren bidrar til å fordele kostnadene mellom de som etterspør økt kapasitet og nettets øvrige kunder. Den er ment å gi de som etterspør økt kapasitet et vern mot å dekke en uforholdsmessig stor andel av nettfosterkningen, samtidig som andre nyttevirkninger for kraftsystemet som økt forsyningssikkerhet og reduserte nettap forblir nettleiefinansiert. Etter RMEs vurdering er det først og fremst gjennom bruk av reduksjonsfaktor kunder som etterspør økt kapasitet skal vernes mot å dekke andelen av nettinvesteringene som kan tilskrives nytte for eksisterende kunder og fremtidige kunder under 1 MW.

Både RME og Energiklagenemnda har fattet flere avgjørelser som implisitt oppstiller et krav om årsakssammenheng mellom investeringen som gjøres og imøtekommelsen av kundeforespørsler.

RME mener, i likhet med klager, at på et eller annet tidspunkt vil nettselskapet ha kommet så langt i gjennomføringen av et tiltak at det ikke kan anses som «utløst» av nye kunder. Det er i alle fall klart at investeringer som er ferdigstilt før kunden ba om tilknytning ikke kan anses å være utløst av kunden. Det følger også naturlig av at det i et slikt tilfelle vil være driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden slik nettet er på det tidspunktet kunden ber om tilknytning, jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer § 17-5 tredje ledd og NEM §§ 3-1 til 3-3. RME har også lagt dette til grunn i vår forvaltningspraksis.¹

RMEs vurdering av når i tilknytnings- og nettutviklingsprosessene en forespørsel ikke kan sies å utløse en investering, og plikten til å kreve anleggsbidrag faller bort

I vurderingen av hvor grensen går for når en investering ikke lenger er utløst av kunde, har RME lagt vekt på at det må være en klar og objektiv grense. Vi mener også at det er hensiktsmessig at denne grensen er knyttet til en konkret milepel i tilknytningsprosessen.

På grunn av lange ledetider skjer planlegging av regional- og transmisjonsnett i stor grad basert på forventninger om fremtidig utvikling, og i forkant av konkrete tilknytningsforespørsler. Som følge av dette vil nettselskap typisk ha en større portefølje av planer på ulike stadier fra idé/behov til spenningssatt nettanlegg, der noen vil bli realisert og andre ikke. Det er imidlertid først ved konsesjonsvedtak at det blir helt klart hva som blir omfanget av investeringen. Når tiltaket vil igangsettes og (omtrent) når det vil bli ferdigstilt, vil heller ikke være klart før det tas investeringsbeslutning. Om en kunde påvirker omfang eller tid for investeringen kan en først vite når omfang og tid for investeringen er besluttet. Selv om det kan være slik at den samme investeringen ville blitt gjennomført uavhengig av kunden, så vil det ikke være mulig å dokumentere uten at nettselskapet har tatt en faktisk investeringsbeslutning. Det er også grunnlaget for RMEs vurdering av at det er tidspunkt for investeringsbeslutning som er grensen for når nettselskapet skal kreve anleggsbidrag fra kunden.

---

¹ RMEs [vedtak](#) av 3. oktober 2024 (202211990-24) kapittel 5.1.

RME har vurdert at tidspunktet nettselskapet fatter investeringsbeslutning er et hensiktsmessig skjæringspunkt. Det betyr at dersom et nettselskap fatter investeringsbeslutning uten å ha en konkret forespørsel om kapasitet fra en eller flere kunder, vil tiltaket kun anses som nødvendig for å imøtekomme behov som følger av samfunnsutviklingen og den generelle elektrifiseringen av samfunnet. Det betyr også at slike tiltak ikke er «utløst» av kunder som ber om tilknytning eller økt kapasitet.

Med dette utgangspunktet skal nettselskapet ikke kreve inn et anleggsbidrag fra kunder som ber om tilknytning etter at nettselskapet har fattet investeringsbeslutning. Det betyr også at kunder det blir driftsmessig forsvarlig å tilknytte som følge av tiltaket heller ikke skal betale anleggsbidrag fordi de ikke tilknyttes et nettanlegg som er anleggsbidragsfinansiert, jf. § 16-1 andre ledd.

5 Konklusjon

RME kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak. Vi sender derfor klagen til Energiklagenemnda til endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33 og forskrift om nettregulering av energimarkedet § 2-2.

6 Om oversendelse av saksdokumentene

Energiklagenemnda får saksdokumentene oversendt som en separat zip-fil. I tillegg til saksdokumentene, inkluderer zip-filen en oversiktstabell, «manifest.xls», som inneholder overordnet informasjon om de ulike saksdokumentene. Vi gjør oppmerksom på at det kan være flere filer knyttet til hvert dokumentnummer.

Med hilsen

Eirik Eggum

Senioringeniør

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

KLAGENEMNDSSEKRETARIATET (KNS)

Kopimottakerliste: